

NORGES BANK

Banker, finansforetak, banknæringens fellesorganer
og andre interessenter

Dato: 18. september 2023
Vår ref.: 23/05248-12

Høring om neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner

Teknologisk utvikling og endringer i oppgjørssystemene i land vi samarbeider med, gjør det riktig å starte arbeidet med å fornye oppgjørssystemet. I perioden frem til utgangen av 2025 skal Norges Bank utrede og beslutte hvordan neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner skal se ut¹.

Utredning av neste generasjons oppgjørssystem adresserer store og til dels vidtrekkende problemstillinger. Dette inkluderer aspekter som sikker og stabil drift, tilgjengelighet, interoperabilitet, likviditetsstyring, pengepolitikk, nasjonal styring og kontroll, og kostnadseffektivitet. Utredningen er planlagt å pågå frem til høsten 2024. I denne perioden vil myndighetsorganer, næringen og markedsaktører bli involvert der det er relevant, for å sikre at alle viktige behov og hensyn blir grundig belyst.

Som del av utredningen inviterer Norges Bank nå til en høring hvor vi ber finansnæringen om overordnede synspunkter på to alternative modeller; en videreutvikling av dagens modell med dedikert løsning og deltagelse i Eurosystemets samarbeid om TARGET Services.

TARGET Services omfatter i denne høringen T2 for oppgjør av betalinger og T2S for oppgjør av verdipapirhandler. Norges Bank har tidligere gjennomført en egen høring² for deltakelse i TIPS for oppgjør av reeltidsbetalinger og er nå i formell dialog³ med Den europeiske sentralbanken.

Norges Bank ber om svar på høringen innen 13. november 2023. Vennligst send høringsuttalelsen merket med «Høring om neste generasjons oppgjørssystem» til post@norges-bank.no. Høringssvarene vil bli publisert på Norges Banks nettsider.

Takk for din deltakelse!

Med hilsen

Pål Longva
Visesentralbanksjef

Steinar Årdal
Direktør, Internbankoppgjør

*Elektronisk signert / Signed electronically:
17.9.2023, Pål Longva
15.9.2023, Steinar Årdal*

¹ [Sentralbankens strategi \(norges-bank.no\) Utrede og forme fremtidens betalingssystem](https://norges-bank.no/utredning-og-forme-fremtidens-betalings-system)

² [Høring: Utredning om utvidelse av Norges Banks rolle som oppgjørsbank \(norges-bank.no\)](https://norges-bank.no/horing-utredning-om-utvidelse-av-norges-banks-rolle-som-oppgjorsbank)

³ [Norges Bank vil forhandle med ECB om deltakelse i Eurosystemets TIPS-løsning \(norges-bank.no\)](https://norges-bank.no/norges-bank-vil-forhandle-med-ecb-om-deltakelse-i-eurosystemets-tips-losning)

Norges Banks rolle

I henhold til lov om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) skal Norges Bank fremme et effektivt og sikkert betalingssystem (sbl. § 1-2) og legge til rette for det sentrale oppgjørssystemet (sbl. §§ 1-3 og 3-3). Formålet med Norges Banks oppgjørssystem er å gjennomføre sikre og effektive oppgjør av betalinger mellom banker og andre foretak i finansiell sektor som har konto i Norges Bank.

Norges Banks oppgjørssystem

Norges Bank er den øverste oppgjørskontrollinstansen i det norske betalingssystemet. Alle betalinger i norske kroner, gjøres i siste instans opp mellom bankene i Norges Banks oppgjørssystem (NBO). Det gjelder både vanlige betalinger for husholdninger og bedrifter, store betalinger i finans- og valutamarkedene og betalinger som involverer offentlig sektor. Den gjennomsnittlige daglige omsetningen i NBO var om lag 339 milliarder kroner i 2022.

111 banker har konto i NBO. Bankene kan delta direkte eller indirekte i de ulike oppgjørene i NBO. Indirekte deltakelse betyr at en bank (indirekte deltaker) lar en annen bank gjennomføre oppgjøret for seg i NBO. Selv om de fleste norske banker har konto i NBO, er det bare et fåtall banker som gjør opp sine transaksjoner direkte i NBO. Flertallet av bankene i Norge har et lite antall bruttotransaksjoner og deltar i nettooppgjørene gjennom en av de store bankene.

Omsetningen i NBO fordeler seg på disse oppgjørene:

- Bruttooppgjøret (oppgjør av enkelttransaksjoner i sanntid) står for vel 90 prosent av omsetningen i NBO. Her gjøres store finansmarkedstransaksjoner opp, gjerne knyttet til bankenes handel med valuta, likviditetsstyring og betalinger på vegne av kunder.
- I NICS Netto inngår i hovedsak vanlige kundebetalinger, men også enkelte mindre finansmarkedstransaksjoner (opp til 25 millioner kroner).
- Verdipapiroppgjøret (VPO) er oppgjøret av verdipapirhandler. Her inngår betalinger mellom banker for handler i verdipapiroppgjøret. Oppgjøret av selve verdipapirene skjer i Euronext Securities Oslo.

For mer informasjon, se [Det norske finansielle systemet \(norges-bank.no\)](https://norges-bank.no) og [NBO Årsrapport 2022 \(norges-bank.no\)](https://norges-bank.no)

Verdipapiroppgjøret

Verdipapiroppgjøret har både en penge- og verdipapirsider. Eierskapet til norske finansielle instrumenter er registrert elektronisk på kontoer i et verdipapirregister. Dette registeret eies og drives av Euronext Securities Oslo (Euronext), som er eneste verdipapirsentral i Norge. I verdipapirsentralen registreres informasjon om verdipapirer i Norge, for eksempel hvem som er utsteder, hvem som er eier og om verdipapiret er pantsatt.

Ved salg av et verdipapir «flyttes papiret» fra selgers konto til kjøpers konto i registeret til Euronext, etter at pengeoppgjøret mellom selgers og kjøpers bank er gjennomført i NBO. Oppgjør av verdipapirhandler blir gjennomført tre ganger daglig i NBO. Daglig brutto omsetning i verdipapiroppgjøret i Euronext var omtrent 100 milliarder kroner i 2022, mens daglig netto oppgjørsv verdi i NBO var om lag 9 milliarder kroner.

Modeller for neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner

Alternativ 1: Videreutvikling av dagens modell

En videreutvikling av dagens modell med dedikert løsning vil i hovedsak være tilsvarende som dagens NBO. Løsningen vil fortsatt bestå av en RTGS (Real Time Gross Settlement) som kjernesystem for gjennomføring av betalingsoppgjør og et delsystem for å håndtere bankenes sikkerhetsstillelse for lån. Løsningen vil i sin helhet forvaltes og driftes av Norges Bank, hvor bruk av ulike leverandører gjøres der det er relevant.

Norges Bank ønsker synspunkter på videreutvikling av dagens modell med en dedikert løsning for Norges Bank:

- Hvordan samsvarer en dedikert løsning med deres strategiske retning?
- Hva er de forventede fordelene ved videreføring av en dedikert løsning?
- Hva er de mulige ulempene ved videreføring av en dedikert løsning?
- Hvordan vurderer dere kostnadseffektivitet på lang sikt ved videreføring av en dedikert løsning?

Alternativ 2: Deltagelse i Eurosystemets samarbeid om TARGET Services

En deltagelse i Eurosystemets samarbeid om TARGET Services betyr at NBO benytter fellestjenester for oppgjør i stedet for dagens dedikerte løsninger.

TARGET Services består av en rekke tjenester utviklet og drevet av Eurosystemet for å håndtere betalinger og oppgjør. De mest sentrale tjenestene er T2 for oppgjør av betalinger, T2S for oppgjør av verdipapirer og TIPS for oppgjør av realtidsbetalinger.

T2: Tjeneste for oppgjør av betalinger

T2 er et brutto oppgjørssystem i realtid, real-time gross settlement system (RTGS), for oppgjør av betalinger. Dette oppgjørssystemet ble først introdusert i 2007 (TARGET2) og modernisert i 2023 (T2), med full støtte for det nye ISO20022-formatet for betalingstransaksjoner. T2 støtter oppgjør i flere valutaer og fra 2025 vil danske kroner gjøres opp i T2. Sveriges Riksbank utreder eventuell deltakelse i T2.

T2S: Tjeneste for oppgjør av verdipapirhandler

T2S er et system for oppgjør av verdipapirhandler. T2S brukes i dag av 19 verdipapirsentraler, inkludert den danske verdipapirsentralen, Euronext Securities Copenhagen. T2 har vært i drift siden 2015. Sveriges Riksbank utreder eventuell deltakelse i T2S.

Med T2S vil bankene fremdeles ha verdipapirkontoer i verdipapirsentraler og pengekontoer i sentralbankene, men bankenes konto hos sentralbankene og hos verdipapirsentralene som deltar i T2S, knyttes sammen. Oppgjøret på verdipapirkonto og sentralbankkonto skjer transaksjon for transaksjon ved at verdipapirer og penger overføres samtidig.

For mer informasjon om TARGET, se [TARGET Services \(ecb.europa.eu\)](https://www.ecb.europa.eu/target)

Norges Bank ønsker synspunkter omkring deltagelse i TARGET Services, herunder tjenestene T2 og T2S:

- Hvordan samsvarer deltagelse i TARGET Services med deres strategiske retning?
- Hva er de forventede fordelene ved deltagelse i TARGET Services?
- Hva er de mulige ulempene ved deltagelse i TARGET Services?
- Hvordan vil dere påvirkes ved deltagelse i TARGET Services?
- Hvordan vurderer dere kostnadseffektivitet på lang sikt ved deltagelse i TARGET Services?

Norges Bank ønsker ytterligere synspunkter på følgende spørsmål omkring T2S:

- Hvordan kan deltagelse i T2S påvirke likviditeten deres og markedslikviditeten generelt?
- Ser dere regulatoriske utfordringer ved en deltagelse i T2S?